

شرکت توانیر

معاونت هماهنگی توزیع

دفتر مهندسی و راهبری شبکه

دستورالعمل شاخص‌های کلیدی عملکرد مرتبط با حوزه مهندسی توزیع

کد سند: TAV117-02/02

شرکت مدیریت تولید، انتقال و توزیع نیروی برق ایران (توانیر)

دستور العمل شاخص های کلیدی عملکرد مرتبط با حوزه مهندسی توزیع

دریافت کنندگان سند:

✓ معاونت هماهنگی توزیع شرکت توانیر

✓ شرکت های توزیع نیروی برق ایران

کد سند	تاریخ تهیه	تاریخ بازنگری	شماره آخرین بازنگری
TAV117-02/02	۱۴۰۰/۰۶/۲۹	۱۴۰۰/۰۹/۰۹	۰۲

تهیه کننده	تأیید کننده	تصویب کننده
کارگروه بازنگری شاخص های کلیدی عملکرد حوزه مهندسی توزیع	مدیرکل دفتر مهندسی و راهبری شبکه مسعود صادقی خمایی	معاون هماهنگی توزیع غلامعلی رخشانی مهر

امضاء:

امضاء:

امضاء:

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱	پیشگفتار
۲	۱- مقدمه
۲	۲- هدف و دامنه کاربرد
۲	۳- محدوده اجرا
۳	۴- مسئولیت نظارت و اجرا
۳	۵- تعاریف
۳	۱-۵- شاخص کلیدی عملکرد (KPI)
۳	۲-۵- قدرت قراردادی
۳	۳-۵- ترانسفورماتور اختصاصی
۳	۴-۵- ترانسفورماتور عمومی
۳	۵-۵- شبکه فشار ضعیف عمومی
۳	۶-۵- نقطه تحویل
۴	۷-۵- شبکه اختصاصی
۴	۸-۵- مشترک اختصاصی
۴	۶- فهرست شاخص های کلیدی مرتبط با حوزه مهندسی توزیع
۵	۷- معرفی شاخص های کلیدی عملکرد حوزه مهندسی توزیع
۵	۱-۷- درصد طول شبکه فشار ضعیف با کابل خودنگهدار
۶	۲-۷- بهره وری سرمایه گذاری انجام شده در ترانسفورماتورهای عمومی توزیع
۷	۳-۷- درصد قرائت پروفیل بار ترانسفورماتورها
۸	۴-۷- درصد فیدرهای فشار متوسط دارای گشتاور بار نامناسب
۹	۵-۷- شبکه فشار ضعیف به ازای هر مشترک

فهرست مطالب

صفحه	عنوان
۱۰	۶-۷- ظرفیت نصب شده به ازای هر مشترک
۱۱	۷-۷- درصد پایه های بتنی گرد پیش تنیده
۱۲	پیوست ۱- فهرست متغیرهای مورد نیاز برای محاسبه شاخص های کلیدی عملکرد در حوزه مهندسی توزیع
۱۳	۸- مراجع
۱۴	۹- اعضای تدوین کننده دستورالعمل به ترتیب الفبا

فهرست جداول

صفحه	عنوان
..... ۴	جدول ۱: فهرست شاخص های کلیدی مرتبط با حوزه مهندسی توزیع
..... ۱۲	جدول ۲: فهرست متغیرهای مورد نیاز برای محاسبه شاخص های عملکرد در حوزه مهندسی توزیع

پیشگفتار

ارزیابی عملکرد فرایندی است که به منظور آگاهی از عملکرد سازمان و ارائه بازخوردهای لازم جهت بهبود و ارتقاء عملکرد سازمانی اجرا می‌شود. هر سازمانی نیاز دارد تا با ارزیابی به‌موقع عملکرد خود، از کارکرد صحیح واحدهای مختلف آگاهی پیدا کند و بتواند حرکت خود در راستای استراتژی‌های تعیین شده را در صورت لزوم اصلاح کند. به عمل درآوردن چنین فرایندی نیازمند تعریف شاخص‌های کمی و کیفی مناسب و همچنین، تعیین روش اندازه‌گیری و گزارش‌دهی این شاخص‌هاست. شاخص‌های ارزیابی عملکرد با تمرکز روی نقاط حساس و استراتژیک سازمان، این امکان را فراهم می‌کنند که در هر زمان موردنظر، بتوان تصویر دقیقی از چگونگی حرکت سازمان در راستای اهداف پیش‌بینی‌شده داشت و تجمیع این شاخص‌ها در قالب یک نظام ارزیابی عملکرد، به ابزاری برای اصلاح و بازنگری استراتژی‌ها و اجرای پروژه‌های ارتقا و بهبود کارایی منجر شود.

در طراحی شاخص‌های کلیدی عملکرد به دنبال نقاطی هستیم که از سهم و وزن استراتژیک برخوردار بوده و خاصیت اهرمی دارند. این بدان معناست که هر شاخصی را نمی‌توان به عنوان یک شاخص کلیدی در ارزیابی عملکرد به حساب آورد، مگر آنکه تغییر و تحول در موضوع آن شاخص تاثیر شگرفی بر عملکرد آن واحد یا سازمان داشته باشد.

[فهرست](#)[جدول](#)[پیشگفتار](#)[۱](#)[۲](#)[۳](#)[۴](#)[۵](#)[۱-۵](#)[۲-۵](#)[۳-۵](#)[۴-۵](#)[۵-۵](#)[۶-۵](#)[۷-۵](#)[۸-۵](#)[۶](#)[۷](#)[۱-۷](#)[۲-۷](#)[۳-۷](#)[۴-۷](#)[۵-۷](#)[۶-۷](#)[۷-۷](#)[پیوست ۱](#)[مراجع](#)[اعضاء](#)

۱- مقدمه

در دنیای امروز بهبود عملکرد سازمان‌ها با آگاهی از نحوه عملکرد سازمانی و بررسی بازخوردها میسر خواهد بود. در این راستا سازمان‌ها باید با تعریف فرآیندی، ضمن رصد کردن نتایج عملکردی، در راستای بهبود کمی و کیفی خود گام بردارند.

این بهبود با اصلاح استراتژی و روش‌های عملکردی تعریف شده در سازمان همراه خواهد بود. چنین فرآیندی که به عنوان ارزیابی سازمانی شناخته می‌شود، نیازمند تعریف شاخص‌های کیفی و کمی مناسب است. نحوه تعریف و روش اندازه‌گیری این شاخص‌ها از اهمیت ویژه‌ای برخوردار می‌باشد. به منظور تعریف شاخص‌ها ابتدا می‌بایست نقاط حساس و استراتژیک سازمانی را شناسایی نمود. در گام بعد با تعریف روش‌هایی وضعیت این نقاط حساس را به صورت شاخص عددی نمایش داد. این اعداد نشان‌دهنده تصویر کلی از سازمان در چگونگی حرکت به سمت اهداف از پیش تعیین شده است. با تحلیل شاخص‌های عددی، ابزار مناسبی برای تشخیص لزوم اصلاح روش‌ها در هر سازمان ایجاد می‌شود که با اصلاح روش‌ها نیل به اهداف مورد نظر در زمان کمتری قابل حصول خواهد بود.

در گزارش حاضر، با توجه به جایگاه ویژه حوزه مهندسی توزیع در صنعت برق و تأثیر بسزای عملکرد این حوزه به خصوص در انجام طراحی مناسب شبکه توزیع بر کاهش هزینه‌های بهره‌برداری از شبکه و افزایش رضایتمندی مشترکین برق، شاخص‌های فنی کلیدی به منظور ارزیابی عملکرد حوزه مهندسی شرکت‌های توزیع ارائه شده است. برخی از این شاخص‌ها به طور مستقیم نتایج استراتژی شرکت‌های توزیع را در توسعه شبکه‌های توزیع نمایش می‌دهد. تعدادی از شاخص‌ها نیز مشخص کننده میزان نیاز شرکت‌های توزیع جهت سرمایه‌گذاری در یک بخش خاص بوده که لازم است ضمن برنامه‌ریزی و تأمین اعتبارات مورد نیاز، پروژه‌هایی با هدف بهبود وضعیت فنی از طریق طراحی مناسب شبکه توزیع و افزایش رضایتمندی مشترکین تعریف و اجرا گردد.

۲- هدف و دامنه کاربرد

هدف این دستورالعمل شناسایی نقاط قوت و نیازهای بهبود حوزه مهندسی شرکت‌های توزیع می‌باشد تا در نهایت برنامه ریزی بهینه فنی و تسهیم اثربخش منابع مالی امکان پذیر گردد. در واقع این دستورالعمل، یک چهارچوب جهت مقایسه میزان رشد و بهبود حوزه مهندسی شرکت‌های توزیع فراهم می‌نماید.

۳- محدوده اجرا

محدوده اجرای این دستورالعمل معاونت هماهنگی توزیع شرکت توانیر و شرکت‌های توزیع نیروی برق کشور می‌باشد.

۴- مسئولیت نظارت و اجرا

مسئولیت اجرای مفاد این دستورالعمل به عهده مدیران عامل شرکت‌های توزیع نیروی برق بوده و نظارت عالی بر حسن اجرای آن برعهده دفتر مهندسی و راهبری شبکه معاونت هماهنگی توزیع شرکت توانیر می‌باشد.

۵- تعاریف

۵-۱- شاخص کلیدی عملکرد (KPI)

شاخص کلیدی عملکرد (Key Performance Indicator) یک معیار قابل سنجش است که برای ارزیابی موفقیت یک سازمان، یک مجموعه، کارکنان و ... در تحقق اهداف تعیین شده در طول زمان به کار می‌رود. این معیار در سطوح بالای سازمان بر عملکرد کلی کسب و کار و در سطوح پایین‌تر، بر فرایندهای بخش‌های مختلف متمرکز است.

۵-۲- قدرت قراردادی

قدرت قراردادی (مجاز): قدرتی که در قرارداد بین شرکت توزیع و مشترک تعیین شده و مشترک حق استفاده بیش از آن را ندارد. این قدرت بر حسب آمپر یا کیلووات تعیین می‌شود.

۵-۳- ترانسفورماتور اختصاصی

ترانسفورماتوری که در اختیار مشترک ولتاژ اولیه است و بعد از تجهیزات اندازه‌گیری فشار متوسط نصب می‌شود.

۵-۴- ترانسفورماتور عمومی

ترانسفورماتوری است که در بهره برداری شرکت توزیع می‌باشد و بر دو نوع است:

ترانسفورماتور عمومی نوع ۱: ترانسفورماتوری که صرفاً دارای تابلوی توزیع عمومی است یا علاوه بر تابلوی توزیع عمومی، دارای یک یا چند تابلوی اختصاصی جانبی نیز می‌باشد.

ترانسفورماتور عمومی نوع ۲: ترانسفورماتوری که صرفاً دارای تابلوی اختصاصی فشار ضعیف (بمنظور اندازه‌گیری مصرف یک یا چند مشترک) است.

۵-۵- شبکه فشار ضعیف عمومی

شبکه‌های فشار ضعیف عمومی عبارتند از کلیه خطوط هوایی یا زمینی و سایر تاسیسات فشار ضعیف که برای توزیع نیرو از پستهای عمومی توزیع در معابر و گذرگاه‌های عمومی دایر و معمولاً از طریق جعبه انشعاب یا جعبه تقسیم و یا به طور مستقیم به خطوط سرویس مربوط می‌شوند و کلاً متعلق به شرکت توزیع می‌باشند.

۵-۶- نقطه تحویل

نقطه تحویل عبارت است از نقطه‌ای که تاسیسات شرکت توزیع به تاسیسات مشترک اتصال داده می‌شود و در آن محل وسایل اندازه‌گیری نصب می‌گردد.

۵-۷- شبکه اختصاصی

آن دسته از خطوط فشار متوسط یا فشار ضعیف که بعد از نقطه تحویل واقع شده‌اند. نگهداری، تعمیر و کنترل شبکه اختصاصی بر عهده مشترک می‌باشد.

۵-۸- مشترک اختصاصی

مشترکی است که از شبکه اختصاصی یا ترانسفورماتور اختصاصی استفاده می‌کند.

۶- فهرست شاخص‌های کلیدی مرتبط با حوزه مهندسی توزیع

جدول ۱: فهرست شاخص‌های کلیدی مرتبط با حوزه مهندسی توزیع

واحد اندازه‌گیری	نماد اختصاری	شاخص	ردیف
درصد	ABCP (Aerial Bundled Cable Percentage)	درصد طول شبکه فشار ضعیف با کابل خودنگهدار	۱
درصد	EFTT (Efficiency Factor of Total Transformers)	بهره‌وری سرمایه‌گذاری انجام شده در ترانسفورماتورها	۲
درصد	TMR (Transformer Monitoring Ratio)	درصد قرائت پروفیل بار ترانسفورماتورها	۳
درصد	UMVP (Unsuitable MV Line Percentage)	درصد فیدرهای فشار متوسط با گشتاور بار نامناسب	۴
متر بر مشترک	CALVEI (Customer Average LV Network Expansion Index)	شبکه فشار ضعیف به ازای هر مشترک	۵
کیلوولت آمپر بر مشترک	CATCEI (Customer Average Transformer Capacity Expansion Index)	ظرفیت نصب شده به ازای هر مشترک	۶
درصد	PSPP (Pre-stressed Concrete Poles Percentage)	درصد پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده	۷

لازم به توضیح است که در صورت استفاده از شاخص‌های فوق در ارزیابی عملکرد شرکت‌های توزیع، میزان رشد هر شرکت توزیع (عملکرد سال مورد ارزیابی نسبت به عملکرد سال قبل) مبنای ارزیابی و مقایسه قرار خواهد گرفت.

۷- معرفی شاخص های کلیدی عملکرد حوزه مهندسی توزیع

۷-۱- درصد طول شبکه فشار ضعیف با کابل خودنگهدار

به دلیل شرایط اقتصادی موجود، شبکه های توزیع قدیمی که با هادی مسی و به صورت هوایی اجرا شده است در معرض سرقت قرار گرفته اند و شرکت های توزیع سالیانه هزینه زیادی را برای بازسازی مجدد تأسیسات سرقت شده پرداخت می نمایند. از طرفی می توان از پتانسیل موجود در شبکه های قدیمی که ناشی از ارزش هادی مس موجود در آنهاست برای بهینه سازی این شبکه ها استفاده نمود. مزایای فنی و بهبود پایداری شبکه باعث شده تبدیل شبکه های هوایی قدیمی به شبکه های هوایی با کابل خودنگهدار به عنوان یک سیاست کلی در شرکت های توزیع لحاظ گردد.

اطلاعات پایه شاخص	
درصد طول شبکه فشار ضعیف با کابل خودنگهدار	نام
ABCP (Aerial Bundled Cable Percentage)	نام اختصاری
نسبت طول شبکه فشار ضعیف عمومی با کابل خودنگهدار به طول شبکه فشار ضعیف هوایی عمومی	توضیح و معرفی
$ABCP = \frac{ABCL}{TLV} \times 100$	فرمول محاسبه
ABCL : مجموع طول شبکه های فشار ضعیف عمومی با کابل خودنگهدار (کیلومترمدار) TLV : مجموع طول شبکه های فشار ضعیف هوایی عمومی (کیلومترمدار)	
درصد	واحد اندازه گیری
سالیانه	بازه ی زمانی محاسبه شاخص
مشخص کننده عملکرد شرکت توزیع در زمینه تبدیل شبکه های سیمی قدیمی به کابل خودنگهدار	اهمیت معرفی
نحوه محاسبه یا اندازه گیری شاخص	
توضیحات	شماره گام
یا سامانه رسمی آمار GIS تعیین مجموع طول فیدهای فشار ضعیف هوایی عمومی از سامانه	۱
یا سامانه رسمی آمار GIS تعیین مجموع طول فیدهای فشار ضعیف عمومی با کابل خودنگهدار از سامانه	۲
محاسبه شاخص	۳
پیشنادهای کلی جهت اصلاح مقدار شاخص در سیستم	
تخصیص بودجه برای اجرای پروژه تبدیل سیم به کابل خودنگهدار، تسریع در اجرای پروژه ها	

۲-۷- بهره وری سرمایه گذاری انجام شده در ترانسفورماتورهای عمومی توزیع

این شاخص، با پایش میزان بهره‌وری در زمینه سرمایه‌گذاری در بخش ظرفیت نصب شده ترانسفورماتورها، وضعیت شرکت توزیع را نشان می‌دهد. با توجه به اهمیت مسائل مرتبط با اقتصاد مهندسی، انتظار می‌رود سرمایه‌گذاری انجام شده در شرکت توزیع متناسب با حداکثر نیاز مصرفی آن شرکت باشد و بر این اساس میزان بهینه بودن طراحی و بهره‌برداری از سرمایه‌گذاری انجام شده را به صورت یک‌جا مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

اطلاعات پایه شاخص	
بهره وری سرمایه گذاری انجام شده در ترانسفورماتورهای عمومی توزیع	نام
EFTT (Efficiency of Total Transformers)	نام اختصاری
نمایانگر میزان بهره‌وری سرمایه‌گذاری انجام شده در ترانسفورماتورهای عمومی توزیع	توضیح و معرفی
$EFTT = \frac{TCTT * 0.9}{TP_CTP}$ <p>TP : مجموع قدرت قراردادی فروخته شده (کیلووات) CTP: مجموع قدرت قراردادی فروخته شده به مشترکان دارای ترانسفورماتور اختصاصی و مشترکان دارای ترانسفورماتور عمومی نوع ۲ (کیلووات) TCTT : مجموع ظرفیت ترانسفورماتورهای عمومی نوع ۱ (کیلوولت آمپر) قدرت قراردادی مشترکان تکفاز به ازاء هر ۵ آمپر معادل یک کیلووات محاسبه می‌شود و هر مشترک سه فاز معادل سه مشترک تکفاز محاسبه می‌شود.</p>	فرمول محاسبه
درصد	واحد اندازه‌گیری
سالانه	بازه‌ی زمانی محاسبه شاخص
نشان‌دهنده استفاده مناسب از ظرفیت ترانسفورماتورها	اهمیت معرفی
نحوه محاسبه یا اندازه‌گیری شاخص	
توضیحات	شماره گام
استخراج قدرت فروخته شده به کل مشترکان، به مشترکان دارای ترانسفورماتور اختصاصی و به مشترکان دارای ترانسفورماتور عمومی نوع ۲ از سامانه بیلینگ	۱
تعیین مجموع ظرفیت ترانسفورماتورهای عمومی نوع ۱ از سامانه GIS یا سامانه رسمی آمار	۲
محاسبه شاخص	۳
پیشنادهای کلی جهت اصلاح مقدار شاخص در سیستم	
انجام مطالعات برآورد بار و آمپر سرانه برای مشترکان تغذیه شده از ترانسفورماتورهای عمومی و انتخاب ظرفیت ترانسفورماتور بر اساس نتایج مطالعات	

۷-۳- درصد قرائت پروفیل بار ترانسفورماتورها

یکی از تجهیزات با اهمیت در شبکه‌های توزیع ترانسفورماتورها هستند که از سه منظر فراوانی، ارزش سرمایه‌گذاری و ارزش اطلاعاتی مهم تلقی می‌شوند. با توجه به حضور تجهیزات کنترل و قرائت از راه دور همچون کتورهای فهام، فرصت مغتنمی جهت پایش ترانسفورماتورهای موجود در شبکه به عنوان تجهیزات با ارزش و مهم به وجود آمده است. به منظور پایش عملکرد ترانسفورماتورها چه از منظر مدیریت بار و چه از منظر تحلیل شبکه، نصب کتورهای مرجع (مانند فهام) و قرائت پارامترهای آن (از جمله بار ترانسفورماتور) از راه دور و توسط سامانه‌های پایش آنلاین، مناسب و ضروری به نظر می‌رسد که در این راستا نصب این تجهیزات برای ترانسفورماتورهای عمومی پربار و حساس از ضرورت بیشتری برخوردار است. لذا تعریف این شاخص موجب توجه بیش از پیش شرکت توانیر و شرکت‌های توزیع به این مقوله شده و از لحاظ تأمین منابع مالی و تحلیل‌های مهندسی مورد نیاز در شبکه‌های توزیع راهگشا خواهد بود.

اطلاعات پایه شاخص	
درصد قرائت پروفیل بار ترانسفورماتورهای عمومی توزیع	نام
TMR (Transformer Monitoring Ratio)	نام اختصاری
شاخصی برای کنترل رویت پذیری ترانسفورماتورهای عمومی (با کتور مرجع / ثبات قابل قرائت از راه دور)	توضیح و معرفی
$TMR = \frac{GTRM}{TCTT} * 100$ GTRM: مجموع ظرفیت ترانسفورماتورهای عمومی نوع ۱ با قابلیت قرائت از راه دور (KVA) TCTT: مجموع ظرفیت کل ترانسفورماتورهای عمومی نوع ۱ (KVA)	فرمول محاسبه
درصد	واحد اندازه‌گیری
سالانه	بازه‌ی زمانی محاسبه شاخص
به منظور کنترل و مدیریت بار ترانسفورماتورهای عمومی نیاز به قرائت پروفیل بار آنها از راه دور با استفاده از کتور مرجع (فهام) یا ثبات می‌باشد.	اهمیت معرفی
نحوه محاسبه یا اندازه‌گیری شاخص	
توضیحات	شماره گام
استخراج ظرفیت ترانسفورماتورهای عمومی نوع ۱ از سامانه GIS یا سامانه رسمی آمار	۱
استخراج ظرفیت ترانسفورماتورهای عمومی نوع ۱ دارای کتور مرجع (فهام) / ثبات قابل قرائت از راه دور از سامانه GIS یا سامانه رسمی آمار	۲
محاسبه شاخص	۳

۷-۴- درصد فیدرهای فشار متوسط دارای گشتاور بار نامناسب

با توجه به تامین برق مستمر و پایدار به عنوان یکی از اهداف مهم شرکت‌های توزیع، لازم است وضعیت فیدرهای فشار متوسط بطور مداوم پایش گردد. علاوه بر ساختار فیدرهای فشار متوسط، بار و طول فیدر از عوامل مهم و موثر بر افزایش بروز خطا و در نتیجه خاموشی‌های ناخواسته در فیدرهای فشار متوسط می‌باشند. با توجه به این که در نظر گرفتن میزان جریان فیدر یا طول فیدر به تنهایی، معیار کامل و جامعی در رتبه بندی فیدرها بمنظور تخصیص منابع مالی شرکت برای انجام امور اصلاحی نظیر: افزایش سطح مقطع، ایجاد نقاط مانوری، کاهش شعاع تغذیه و ... نیست، از این شاخص استفاده می‌شود.

اطلاعات پایه شاخص	
نام	درصد فیدرهای فشار متوسط دارای گشتاور بار نامناسب
نام اختصاری	UMVP (Unsuitable MV Line Percentage)
توضیح و معرفی	شاخصی برای شناسایی فیدرهای مشکل دار و تخصیص بهینه منابع برای اصلاح آنها
فرمول محاسبه	$UMVP = \frac{UMV}{TMV} * 100$ <p>UMV: مجموع تعداد فیدرهای فشار متوسط عمومی با گشتاور بار بیش از ۸۰ کیلومترمگاوات TMV: مجموع تعداد فیدرهای فشار متوسط عمومی ملاک محاسبه طول فیدر فشار متوسط، حداکثر شعاع تغذیه پست فوق توزیع (دورترین فاصله ترانسفورماتور عمومی / اختصاصی توزیع از پست فوق توزیع) می‌باشد.</p>
واحد اندازه‌گیری	درصد
بازه‌ی زمانی محاسبه شاخص	سالانه
اهمیت معرفی	مشخص‌کننده موقعیت مناسب پست‌های فوق توزیع، مشخص‌کننده رعایت قیود بهره‌برداری در طراحی فیدرهای فشار متوسط
نحوه محاسبه یا اندازه‌گیری شاخص	
شماره گام	توضیحات
۱	استخراج تعداد و طول فیدرهای فشار متوسط عمومی از سامانه GIS یا سامانه رسمی آمار
۲	استخراج پیک بار فیدرهای فشار متوسط عمومی از سامانه دیسپاچینگ
۳	محاسبه گشتاور بار فیدر فشار متوسط (حاصلضرب طول فیدر (کیلومتر) در پیک بار فیدر (مگاوات))
۴	محاسبه شاخص
پیشنادهای کلی جهت اصلاح مقدار شاخص در سیستم	
مکان‌یابی مناسب پست‌های فوق توزیع	

۷-۵- شبکه فشار ضعیف به ازای هر مشترک

یکی از معضلات مهم شبکه‌های توزیع، که به‌ویژه شبکه‌های توزیع استانی با وسعت فراوان و بارهای پراکنده در سالیان گذشته به دلیل گسترش شبکه‌های توزیع بوجود آمده است، گسترش شبکه‌های فشار ضعیف هوایی است که با عنایت به مشکلات عدیده این شبکه‌ها از جمله تلفات، سرقت، خاموشی، ایمنی و ... لزوم کاهش طول شبکه‌های فشار ضعیف ضرورت دارد. لذا تعریف شاخصی در این خصوص و پیشگیری از گسترش بی‌رویه شبکه‌های توزیع فشار ضعیف هوایی، از اهمیت بالایی برخوردار است.

اطلاعات پایه شاخص	
شبکه فشار ضعیف به ازای هر مشترک	نام
CALVEI (Customer Average LV Network Expansion Index)	نام اختصاری
شاخصی برای پایش طول شبکه فشار ضعیف	توضیح و معرفی
$CALVEI = \frac{NLV2}{NS2} - \frac{NLV1}{NS1}$ <p>NLV2: طول شبکه فشار ضعیف عمومی در پایان سال مورد ارزیابی (مترمدار) NLV1: طول شبکه فشار ضعیف عمومی در پایان سال قبل (مترمدار) شبکه فشار ضعیف عمومی شامل شبکه روشنایی محض و شبکه اختصاصی نمی‌باشد. NS2: تعداد مشترکان (تکفاز و سه‌فاز) در پایان سال مورد ارزیابی NS1: تعداد مشترکان (تکفاز و سه‌فاز) در پایان سال قبل تعداد مشترکان شامل اشتراک‌های روشنایی و مشترکان اختصاصی نمی‌باشد. هر مشترک سه فاز معادل سه مشترک تکفاز محاسبه می‌شود.</p>	فرمول محاسبه
متر بر مشترک	واحد اندازه‌گیری
سالانه	بازه‌ی زمانی محاسبه شاخص
کنترل کاهش و حذف شبکه فشار ضعیف در راستای کاهش تلفات	اهمیت معرفی
نحوه محاسبه یا اندازه‌گیری شاخص	
توضیحات	شماره گام
یا سامانه رسمی آمار GIS استخراج میزان طول شبکه فشار ضعیف عمومی از سامانه	۱
استخراج تعداد مشترکانی که از شبکه عمومی تغذیه می‌کنند از سامانه بیلینگ	۲
محاسبه شاخص	۳

۶-۷- ظرفیت نصب شده به ازای هر مشترک

ظرفیت منصوبه به ازای هر مشترک در شبکه توزیع باید طی شاخصی مورد کنترل قرار گیرد. چرا که ظرفیت اضافی نصب شده علاوه بر بروز تلفات بی‌باری، موجب بلوکه شدن سرمایه‌گذاری هنگفتی در بخش توزیع می‌گردد که از منظر اقتصادی و در شرایط کنونی کشور مقرون به صرفه نیست. لذا این شاخص جهت جلوگیری از نصب ظرفیت اضافی و کاملاً متناسب با بار تعریف شده است. شایان ذکر است در این راستا انجام مطالعات بار با استفاده از اطلاعات پروفیل بار ترانسفورماتورها (بر اساس ادوات پایش نصب شده) به صورت محلی و اتخاذ ضرایب همزمانی متناسب با بار و فرهنگ هر منطقه به منظور تعیین هدف برای این شاخص ضروری است.

اطلاعات پایه شاخص	
ظرفیت نصب شده به ازای هر مشترک	نام
CATCEI (Customer Average Transformer Capacity Expansion Index)	نام اختصاری
شاخصی برای کنترل ظرفیت منصوبه	توضیح و معرفی
$CATCEI = \frac{TCTT2}{NS2} - \frac{TCTT1}{NS1}$ <p>TCTT2: مجموع ظرفیت ترانسفورماتورهای عمومی نوع ۱ در پایان سال مورد ارزیابی (KVA) TCTT1: مجموع ظرفیت ترانسفورماتورهای عمومی نوع ۱ در پایان سال قبل (KVA) NS2: تعداد مشترکان (تکفاز و سه‌فاز) در پایان سال مورد ارزیابی NS1: تعداد مشترکان (تکفاز و سه‌فاز) در پایان سال قبل تعداد مشترکان شامل اشتراک‌های روشنایی و مشترکان اختصاصی نمی‌باشد. هر مشترک سه فاز معادل سه مشترک تکفاز محاسبه می‌شود.</p>	فرمول محاسبه
کیلوولت آمپر بر مشترک	واحد اندازه‌گیری
سالیانه	بازه‌ی زمانی محاسبه شاخص
کنترل ظرفیت منصوبه و جلوگیری از نصب ظرفیت اضافی در شبکه توزیع	اهمیت معرفی
نحوه محاسبه یا اندازه‌گیری شاخص	
توضیحات	شماره گام
استخراج ظرفیت نصب شده ترانسفورماتورهای عمومی نوع ۱ از سامانه GIS یا سامانه آمار	۱
استخراج تعداد مشترکان تکفاز و سه فاز از سامانه بیلینگ	۲
محاسبه شاخص	۳

۷-۲- درصد پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده

پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده با توجه به فرآیند تولید، دارای عمر مفید بیشتری نسبت به پایه‌های قدیمی نوع اچ، مخصوصاً در مناطقی که خورندگی خاک قابل توجه است، می‌باشند. در این راستا برخی شرکت‌های توزیع به منظور بهبود پایداری و افزایش عمر مفید شبکه‌ها و همچنین توجه به زیبایی ظاهری شبکه‌های برق در مبلمان شهری، اقدام به جایگزینی پایه‌های بتنی گرد با پایه‌های بتنی نوع اچ در پروژه‌های جدید نموده‌اند. اگرچه در نگاه اول قیمت تمام شده پایه‌های بتنی گرد نسبت به نوع اچ بیشتر است، ولی در آینده و با افزایش تولید و تقاضا، قیمت آن کاهش پیدا خواهد کرد. این شاخص نشان‌دهنده میزان استفاده شرکت‌های برق از پایه‌های بتنی گرد در اجرای شبکه‌های جدید با توجه به اهداف ذکر شده می‌باشد.

اطلاعات پایه شاخص	
درصد پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده	نام
PSPP (Pre-stressed Concrete Poles Percentage)	نام اختصاری
نسبت پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده به کل پایه‌های بتنی نصب شده در یک سال	توضیح و معرفی
$PSPP = \frac{NPSP}{TCP} * 100$	فرمول محاسبه
NPSP: تعداد پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده نصب شده در شبکه در طول یک سال TCP: تعداد کل پایه‌های بتنی نصب شده در شبکه در طول همان سال (در تمامی پروژه‌ها اعم از توسعه، اصلاح و روشنایی)	
درصد	واحد اندازه‌گیری
سالانه	بازه‌ی زمانی محاسبه شاخص
نشان‌دهنده میزان استفاده از پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده در شبکه توزیع	اهمیت معرفی
نحوه محاسبه یا اندازه‌گیری شاخص	
توضیحات	شماره گام
تعیین تعداد پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده نصب شده در طول سال مورد ارزیابی از سامانه GIS	۱
تعیین تعداد کل پایه‌های بتنی نصب شده در طول سال مورد ارزیابی از سامانه GIS	۲
محاسبه شاخص	۳
پیشنادهای کلی جهت اصلاح مقدار شاخص در سیستم	
- برنامه‌ریزی برای توسعه و توانمندسازی تولیدکنندگان پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده	
- پیش‌بینی و توجه جدی به کنترل کیفیت پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده	
- خرید و نصب پایه‌های بتنی گرد پیش تنیده در پروژه‌های جدید	

پیوست ۱ - فهرست متغیرهای مورد نیاز برای محاسبه شاخص‌های کلیدی عملکرد در حوزه مهندسی توزیع

جدول ۲: فهرست متغیرهای مورد نیاز برای محاسبه شاخص‌های کلیدی عملکرد در حوزه مهندسی توزیع

ردیف	متغیر	واحد اندازه‌گیری	نماد اختصاری	منبع اخذ داده
۱	مجموع طول شبکه‌های فشار ضعیف هوایی عمومی با کابل خودنگهدار	کیلومترمدار	ABCL	سامانه GIS / سامانه رسمی آمار
۲	مجموع طول شبکه‌های فشار ضعیف هوایی عمومی	کیلومترمدار	TLV	سامانه GIS / سامانه رسمی آمار
۳	مجموع قدرت قراردادی فروخته شده	کیلووات	TP	سامانه بیلینگ
۴	مجموع قدرت قراردادی فروخته شده به مشترکان دارای ترانسفورماتور اختصاصی و مشترکان دارای ترانسفورماتور عمومی نوع ۲	کیلووات	CTP	سامانه بیلینگ
۵	مجموع ظرفیت ترانسفورماتورهای عمومی نوع ۱	کیلوولت آمپر	TCTT	سامانه GIS / سامانه رسمی آمار
۶	ظرفیت ترانسفورماتورهای عمومی با قابلیت قرائت از راه دور	کیلوولت آمپر	GTRM	سامانه GIS / سامانه رسمی آمار
۷	مجموع تعداد فیدرهای فشار متوسط عمومی با گشتاور بار بیش از ۸۰ کیلو مترمگاوات	عدد	UMV	سامانه GIS / سامانه رسمی آمار
۸	مجموع تعداد فیدرهای فشار متوسط عمومی	عدد	TMV	سامانه GIS
۹	طول شبکه فشار ضعیف عمومی	مترمدار	NLV	سامانه GIS / سامانه رسمی آمار
۱۰	تعداد مشترکان (تکفاز و سه‌فاز)	عدد	NS	سامانه بیلینگ
۱۱	تعداد پایه‌های گرد پیش تنیده نصب شده در شبکه در طول یک سال	عدد	NPSP	سامانه GIS
۱۲	تعداد کل پایه‌های بتنی نصب شده در شبکه در طول یک سال	عدد	TCP	سامانه GIS

۸- مراجع

- [1] P. Tallapragada, "Monitoring performance of electric utilities: indicators and benchmarking in sub-Saharan Africa," WORLD BANK, 2009.
- [2] "Benchmarking workshop for key performance indicators", 2014.
- [3] N. Honarmand, "Key Performance Indicators Modeling for Optimized Microgrid Configuration", Ph.D thesis, University of Ontario Institute of Technology, 2015.
- [4] G. May, et al, "Energy management in production: A novel method to develop key performance indicators for improving energy efficiency," Applied Energy, vol. 149, pp. 46-61, 2015.
- [5] E. Personal, et al, "Key performance indicators: A useful tool to assess Smart Grid goals," Energy, vol. 76, pp. 976-988, 2014.
- [6] "IDE4L GRID FOR ALL – KPI Definition", Tampere University of Technology, 2013, Finland.
- [7] Study on tariff design for distribution systems
- [8] Monitoring Performance of Electric Utilities: Indicators and Benchmarking in Sub-Saharan Africa

فهرست

جدول

پیشگفتار

۱

۲

۳

۴

۵

۱-۵

۲-۵

۳-۵

۴-۵

۵-۵

۶-۵

۷-۵

۸-۵

۶

۷

۱-۷

۲-۷

۳-۷

۴-۷

۵-۷

۶-۷

۷-۷

پیوست ۱

مراجع

اعضاء

۹- اعضای تدوین‌کننده دستورالعمل به ترتیب الفبا

ردیف	نام و نام خانوادگی	نام شرکت متبوع
۱	آقای مهندس هادی انبیاپی	شرکت توزیع نیروی برق استان خراسان رضوی
۲	آقای مهندس میلاد بی‌آزار قادیکلایی	شرکت توانیر
۳	آقای دکتر سیدحسن سعیدی	شرکت توزیع نیروی برق استان گیلان
۴	خانم مهندس بتول شیخ شعاعی	شرکت توزیع نیروی برق جنوب استان کرمان
۵	آقای مهندس حسین شیروانی	شرکت توزیع نیروی برق استان اصفهان
۶	آقای مهندس فاتح عبدی	شرکت توزیع نیروی برق استان کردستان
۷	آقای مهندس ابراهیم عقابی	شرکت توزیع نیروی برق استان آذربایجان غربی
۸	آقای مهندس رضا علی‌اصغری	شرکت توزیع نیروی برق استان سمنان
۹	آقای دکتر مهیار قلی‌زاده	شرکت توانیر
۱۰	آقای مهندس حسن کریم پور	شرکت توزیع نیروی برق استان خراسان رضوی
۱۱	آقای مهندس حسین کرامتی پور	شرکت توزیع نیروی برق جنوب استان کرمان
۱۲	خانم مهندس فاطمه گل‌تپه	شرکت توانیر
۱۴	آقای دکتر حسین مخدومی	شرکت توزیع نیروی برق استان کردستان
۱۵	آقای مهندس ابوالفضل نظری	شرکت توزیع نیروی برق جنوب استان کرمان